

nervového systému, projevující se například kymácivou chůzí nebo dokonce oslepnutím. Rovněž lze zaznamenat trvalá poškození jater a ledvin. Tato štěňata, jak jsme se už dříve zmínili, pak viru poskytnou útočiště na celý zbytek života. V latentním období - což je již dříve zmiňované dočasné vymizení symptomů - se virus nachází v nervových buňkách. V této fázi nedochází k vylučování viru.

Diagnóza prostřednictvím výtěru

Přímý důkaz akutně propuknuvší infekce CHV lze provést nejspolehlivěji izolováním viru. Vzorek odebraný na chomáček vaty z nosu a z hrdla nebo ze sliznic genitálií nemocného psa poskytnou materiál na rozbor. Rovněž je možné zjišťování virového antigenu nebo nukleových kyselin viru v orgánech uhynulých štěňat nebo v potracených plodech. Ale dokonce i kdyby se provedlo pečlivé prozkoumání každého uhynulého štěněte, pro zbytek vrhu přijde diagnóza zpravidla příliš pozdě. Další možností jak zpětně nepřímou prokázat onemocnění je zjišťování průběhu hladiny protilátek v krvi. V odstupu 14 dní je zapotřebí provést dvě krevní zkoušky. Rozbor pouze jedné zkoušky nemá žádnou diagnostickou vypovídací hodnotu. Bohužel vysoká hladina protilátek, kterou lze po prodělaném onemocnění zjistit u dospělého psa, se neudrží dlouho. Je to příznak zvláštní formy vzniku a průběhu herpesvirové infekce, kterou jsme už dříve popsali jako skrytou celoživotní infekci. Právě to činí onemocnění tak zákeřným.

Léčba antibiotiky není možná

Infekce u dospělých psů vede podle toho, kudy vstoupí do těla, k zánětům nosní a oční sliznice, pochvy a vnějšího stydkého pysku nebo předkožky u psů. Jako u všech virových infekcí ani zde není potření virů pouhými antibiotiky možné. V každém případě však je namísto léčba příznaků a vyhnutí se sekundární bakteriální infekci. Léčba skryté infekce rovněž není možná. Pokud onemocní štěňata, jen ve velmi řídkých případech pomohou nějaké léčebné postupy. Výživa prostřednictvím žaludeční sondy a podávání prostředků proti průjmům jsou podle mých zkušeností jen velmi málo účinné.

Hynutí štěňat

V minulém čísle jsme psali o infekci psím herpesvirem. Jedná se o virové onemocnění, které může během velmi krátké doby zlikvidovat všechna štěňata ve vrhu. V dnešní druhé části se dozvíte, co proti tomu lze dělat.

Pokud se štěňata infikují během porodu nebo hned po něm, může nemoc v plné síle dramaticky propuknout během 3 až 7 dnů. Prvními příznaky mohou být průjem nebo zvracení. Štěňata, která zpočátku působí ještě čile, o chvíli později najednou odmítají sát, jsou apatická, nedostává se jim dechu a ustavičně vydávají bolestivé zvuky. Toto permanentní vyjadřování bolesti výrazně nervově zatěžuje fenku a přirozeně také chovatele. Bezúspěšné snahy naříkající štěňata uklidnit a neschopnost odstranit příznaky bolesti mohou vést k tomu, že se fenka o štěňata přestane starat. V takové chvíli jsou ohrožena i ta štěňata, která jsou postižena jen mírně a měla by šanci na přežití. Je tedy naprosto nutné, aby se chovatel snažil fenku zklidnit.

na kůži a sliznicích. U jiných štěňat se zase možná objeví mírně začervenalé břicho. Onemocní všechna štěňata ve vrhu a mortalita je téměř 100 procent. Mladší štěňata ve většině případů hynou 24 až 48 hodin po objevení prvních příznaků. Pokud onemocní starší štěňata, přece jen mají určitou šanci na přežití. Mohou se u nich však vyvinout poruchy

Zdravé štěně, které je v šesti týdnech z nejhoršího venku

Téměř všechna štěňata musí zemřít

Dalšími příznaky mohou být krvácení

Štěňata, která ještě nemají schopnost sama regulovat svou tělesnou teplotu, jsou z toho důvodu mimořádně závislá na vnějších teplotních podmínkách. Virus má v laboratoři optimální teplotu 35 až 36 °C. Pokud se v porodním boxu udržuje teplota 38 až 39 °C, může být šíření viru tak výrazně utlumeno, že už není schopen vyvolat nemoc. Tady ovšem vyvstává další problém. Když zabezpečíme tak vysokou teplotu, výrazně negativně ovlivníme dobrý zdravotní stav matky. Vzhledem k tomu, že fenka má po porodu beztak o něco vyšší tělesnou teplotu, pokud se teploty v porodní bedně budou pohybovat kolem uvedených hodnot, začne se pelíšku se štěňaty vyhýbat, a to rozhodně nebude ku prospěchu zdárného odchovu štěňat. Podáním dávek látek podporujících imunitní systém je možno zvýšit nespecifickou obranyschopnost těla. To má však smysl pouze v případech, když se s léčbou začne brzy, a sice ihned po porodu. U těžce nemocných štěňat přichází tato léčba zpravidla příliš pozdě. Potírání infekce CHV musí tedy probíhat prostřednictvím opatření, jež zabrání onemocnění štěňat v průběhu březosti nebo v prvních dnech života.

Prevence je jediná ochrana

Přijetím protilátek specifických pro CHV s kolostrem, tedy prvním mlékem neboli mlezivem, které se tvoří v prvních dnech po porodu, budou štěňata spolehlivě ochráněna proti infekci. Skrytě nakažené fenky, které se mohou opakovaně znovu a znovu nově infikovat kontaktem s nakaženými psy, si působením tohoto opakování vytvoří vysokou hladinu protilátek a dostatek protilátek také dále předají svým štěňatům, takže ta pak budou spolehlivě chráněna. Proto u fenek, které v důsledku herpesvirové infekce přišly o jeden vrh, není nutno obávat se podobných problémů při dalších vrzích.

Třítýdenní štěňata. Pokud jsou v dobré kondici, mohou už infekci přežít.

Dvojnásobným určením hladiny protilátek chovatel může získat jistotu. Prokázání vysokého titru dává klid a pomůže rozptýlit obavy z blížícího se vrhu.

Očkování pro fenky je účinné

Již dva roky je pro březí fenky k dispozici očkování proti herpesviru 1. Tato takzvaná „mateřská vakcína“ vede k vytvoření vysoké hladiny protilátek. Pokud chovatelé nemohou nebo nechtějí své fenky chránit před

„Pokud onemocní starší štěňata, přece jen mají určitou šanci na přežití.“

kontakty, které by mohly vést k infekci v průběhu březosti, lze toto očkování naléhavě doporučit. První očkování lze provést od prvního dne hárání až do 10. dne po krytí. Druhé očkování se musí uskutečnit 1 až 2 týdny před termínem porodu. Tímto způsobem je zaručeno, že štěňata budou před infekcí chráněna protilátkami z kolostra. Při dalších březostech je třeba použít totéž vakcinační schéma. Možnost ochrany prostřednictvím očkování však nesmí vést k tomu, že budou zanedbávána nejjednodušší hygienická pravidla. Tak, jak se psi mohou navzájem nakazit kapénkovou infekcí, může se virus dostat do domu také na oblečení, na ruku nebo na botách. Zvláště na místech velkého shromažďování psů, jako jsou například výstavy nebo zkoušky, je třeba počítat s tím, že tam bývají vysoké koncentrace viru. Z toho důvodu pokládám za velmi lehkomyšlné vystavovat březí fenky. Kromě toho by mělo být samozřejmostí, že před kontaktem se psy, kteří zůstali doma, si převlékneme oblečení a řádně umyté ruce si ještě vydezinfikujeme. To platí zvláště tehdy, pokud se staráme o štěňata.

Katharina Bettenbergová